

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
BIBLIOTEKI UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO
za rok 2003

1. Uwagi wstępne

Miniony rok był kolejnym, w którym główną uwagę kierownictwa absorbowwały trudności lokalowe, starania o stworzenie dogodnych dla czytelników warunków korzystania z Biblioteki oraz pokonywanie barier narzuconych ustawą o zamówieniach publicznych. Trudna sytuacja lokalowa dotyczy przede wszystkim Czytelni Oddziału Informatyki, Czytelni Ogólnej oraz pomieszczeń magazynowych.

W czasie wakacji przeprowadzono drugi etap remontu Czytelni Ogólnej. W 2002 roku wymieniono okna i drzwi, a w 2003 roku wymieniono wykładzinę, oświetlenie, stoliki pod komputery. Równocześnie Czytelnię wyposażono w stoliki z pojedynczymi i podwójnymi miejscami do pracy z książkami.

Przyjęte rozwiązania znacznie poprawiły komfort pracy w Czytelni Ogólnej. Niestety nie udało się poprawić warunków pracy użytkowników Czytelni Oddziału Informatyki. Starania Dyrekcji o salę 411 zajmowaną przez Wydział Prawa nie znalazły szczęśliwego zakończenia. Wydział Prawa pomimo uzyskania własnego nowego budynku nadal prowadzi zajęcia w budynku przy ul. Bankowej 14.

Drugim problemem zajmującym dużo uwagi było organizowanie przetargów, by wypełnić zapisy ustawy o zamówieniach publicznych. Utrzymanie w 2003 roku przez Kwesturę Uniwersytetu, wymogu przedkładania przez kolportera gwarancji bankowych było powodem nie przystąpienia firm polskich do ogłoszonych przetargów.

Następstwem wygrania przetargu przez dostawcę zagranicznego była konieczność dokonywania przez bibliotekę odprawy celnej czasopism zagranicznych. Zastępca Dyrektora, kierownictwo i pracownicy Oddziału Czasopism przygotowywali dla Urzędu Celnego wiele dokumentów wyjaśniających zasady prenumeraty oraz przeznaczenia sprowadzanych czasopism, a także dziesiątki list czasopism w coraz to innych układach.

Z naszych doświadczeń wynika, że koszt dostaw kolportera zagranicznego jest wyższy niż dostawcy polskiego.

Po raz kolejny przygotowanie przetargów na prenumeratę czasopism zagranicznych zabrało wiele czasu. W przeliczeniu na etaty czynności te pochłaniają wymiar 3 etatów rocznie.

Jak co roku też do przetargu na prenumeratę czasopism polskich zgłosił się tylko jeden oferent „RUCH” S.A. Oddział Katowice, dlatego przetarg unieważniono. Czasopisma polskie na pierwszy kwartał 2003 roku zamówiono w trybie z wolnej ręki. Równocześnie uczelnia zwróciła się do Prezesa UZP o zgodę na zamówienie z wolnej ręki na czasopisma polskie na trzy kolejne kwartały 2003r. Otrzymano odmowę Prezesa UZP. Jedynie zmiana w ustawie o zamówieniach publicznych podnosząca próg kwoty dopuszczalnej dla zamówień z wolnej ręki realizowanych przez Zamawiającego z 20 000 EUR do 30 000 EUR uchroniła nas od powtarzania kolejnych przetargów. Koszt czasopism polskich za trzy kwartały 2003 roku dla Uniwersytetu Śląskiego zawarł się w kwocie mniejszej niż 30 000 EUR wobec, tego było możliwe udzielenie przez Zamawiającego zamówienia w trybie z wolnej ręki.

Płatności za prenumeratę realizowano w dwóch ratach, dlatego do końca 2003 roku nie można było rozliczyć środków finansowych przyznanych na opłatę prenumeraty.

W 2003 roku wobec nakazu zgłoszenia ewidencji czytelników do Głównego Inspektora Danych Osobowych, opracowano zasady wypełnienia zapisów Ustawy o ochronie danych osobowych.

2. Finanse

Plan rzeczowo – finansowy ustalono w wysokości

5 143 687 złotych

Zakup książek 399 120,- złotych

Prenumerata czasopism i baz danych 2 585.441,- złotych

(z czego w budżecie BUŚ zabezpieczono 279 000,- zł)

Polisy serwisowe podstawowych oprogramowań 211 600,- zł

Wynagrodzenia 2 010 846,- zł

W 2003 roku środki potrzebne do pełnego pokrycia kosztów zabezpieczane zostały z badań własnych odrębnym pismem Rektora, a nie w jak dotychczas w budżecie biblioteki

3. Sprawy organizacyjne.

Stan zatrudnienia w Bibliotece na 31.12.2003r przedstawiał się następująco 76 osób w służbie bibliotecznej 75,5 etatu, w tym 7 bibliotekarzy dyplomowanych oraz 5 informatyków, 2 pracowników administracyjnych, 2 porządkowe.

W 2003 roku 6 osób odeszło z Biblioteki, z czego 2 osoby na emeryturę.

Kilku pracowników podniosło kwalifikację broniąc prace doktorskie, przez złożenie egzaminu na bibliotekarza dyplomowanego oraz ukończenie specjalistycznych studiów podyplomowe.

- Mgr Jolanty Szulc uzyskała stopień doktora praca "Kartoteka wzorcowa dla zautomatyzowanego systemu bibliotek kościelnych w Polsce"
- Mgr Aneta Drabek uzyskała stopień doktora, a następnie stopień bibliotekarza dyplomowanego
- Mgr Maria Kycler – złożyła egzamin na bibliotekarza dyplomowanego
- Z-ca Dyrektora – kustosz dyplomowany Mgr Małgorzata Waga ukończyła Międzynarodową Szkołę Zarządzania Informacją – ICIMSS (The International Centre for Information Management Systems and Services)
- Mgr Aldona Grabiańska-Górnik i Mgr Beata Myrcik ukończyły studia podyplomowe : Biblioteki i systemy informacyjne w unii Europejskiej.

Dokształcanie się pracowników przez udział w konferencjach oraz szkoleniach:

- 6-7 stycznia 2003 odbyła się w BUŚ prezentacja serwisów EBSCO oraz szkolenie w zakresie funkcji administracyjnych serwisu EBSCO EJS oraz EBSCOhost. Szkolenie i prezentację prowadziła przedstawicielka firmy EBSCO p. Teresa Górecka. W szkoleniu brali udział pracownicy Oddziału Informacji Naukowej i Oddziału Czasopism.
- 4 marca 2003 mgr Aleksandra Kaszper i mgr Małgorzata Waga wzięły udział w spotkaniu z przedstawicielami amerykańskiego serwisu Cambridge Scientific Abstracts w Bibliotece Narodowej.
- 5 marca 2003 mgr Aleksandra Kaszper i mgr Małgorzata Waga uczestniczyły w spotkaniu w sprawie konsorcjum bazy BIOSIS-Biological Abstracts, które odbyło się w Bibliotece Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.
- 20-21 marca 2003r z-ca Dyrektora mgr Małgorzata Waga uczestniczyła w konferencji "Akademickie Centrum zasobów informacyjnych" zorganizowanej przez Bibliotekę Politechniki Świętokrzyskiej w nowym gmachu; konferencja była poświęcona nowoczesnemu budownictwu bibliotecznemu

- 9 kwietnia 2003r Mgr Anna Sambura- Kierownik udostępniania, mgr Aleksandra Kaszper - Kierownik Oddziału Informacji Naukowej oraz Z-ca Dyrektora mgr Małgorzata Waga odbyły wizytę w nowo oddanej Bibliotece Politechniki Łódzkiej; Dyrekcja i bibliotekarze w niej pracujący podzielili się swoimi doświadczeniami z przebiegu prac planowania i przeprowadzki zbiorów do nowego gmachu.
- 9 maja 2003r. p. Teresa Górecka przedstawicielka EBSCO w czasie kolejnej wizyty zaprezentowała w BUŚ nowe bazy i usługi swojej firmy.
- 15-16 maja 2003 roku mgr Elżbieta Grabarska i mgr Anna Kwiecień uczestniczyły w konferencji zorganizowanej z okazji 10 lecia istnienia Czytelnia Niemieckiej w Uniwersytecie A. Mickiewicza w Poznaniu.
- 2-3 czerwca 2003 mgr Aleksandra Kaszper i mgr Małgorzata Waga brały udział w konferencji organizowanej przez Uniwersytet Jagielloński nt. "Public relations: biblioteki, wydawnictwa, informacja naukowa".
- mgr Tomasz Zięba brał udział w kursie organizowanym przez Archiwum Państwowe w Lublinie pt. "Digitalizacja zbiorów archiwalnych i bibliotecznych", w dniach 2 – 6 czerwca 2003. Program kursu obejmował zapoznanie się z pojęciem i problemami wynikającymi podczas konstruowania projektów digitalizacji zbiorów, aspekty prawa autorskiego, ochronę danych, techniki digitalizacji oraz zapoznanie się ze sprzętem do digitalizacji, oprogramowaniem i technikami powielania obrazu.
- 9 czerwca 2003 roku bibliotekarze Czytelnia Niemieckiej BUŚ wzięli udział w szkoleniu organizowanym przez Instytut Goethego w Krakowie „Literatura niemieckojęzyczna w Internecie”
- 11-13 czerwca 2003 dr Aneta Drabek i mgr Eleonora Pozor wzięły udział w V Ogólnokrajowej Naradzie Bibliografów zorganizowanej przez Bibliotekę Narodową. Jako ilustrację do referatu prof. dr hab. Barbary Stefaniak oraz Izabeli Swobody pt. "Polskie indeksy cytowań – potrzeba tworzenia, dotychczasowe doświadczenia" dr Aneta Drabek zaprezentowała po raz pierwszy na szerokim forum tworzona w BUŚ w konsorcjum z 6 innymi bibliotekami uniwersyteckimi bazę cytowań "Polska Literatura Humanistyczna (ARTON)"; w naradzie wzięła udział mgr Teresa Kłosek – pracownik Oddziału Opracowania.
- w dniach 23-27 czerwca mgr Tomasz Zięba odwiedził wraz z grupą pracowników uniwersytetów - Jagiellońskiego, Warszawskiego, Śląskiego oraz katowickiego Forum Osób Niepełnosprawnych Bibliotekę Uniwersytecką w Dortmundzie (Niemcy). Wyjazd był sponsorowany przez program Unii Europejskiej – Leonardo da Vinci, a jego celem było zapoznanie się z programami i udogodnieniami dla osób niepełnosprawnych, jakie funkcjonują w wyższych uczelniach Niemiec.
- 26-27 czerwca 2003r mgr Danuta Ostrowska uczestniczyła w szkoleniu zorganizowanym przez Centrum Edukacji Bibliotekarskiej w Warszawie „Katalogowanie dokumentów elektronicznych”
- 3 – 8 sierpnia 2003r. Z-ca Dyrektora mgr Małgorzata Waga wzięła udział w Międzynarodowej 69 Konferencji IFLA, która odbyła się w Berlinie, tematyka konferencji obejmowała zagadnienia informacji i nowych technologii komputerowych w bibliotekach
- dr Jolanta Szulc brała udział 17-19 września 2003 w VII Krajowym Forum Informacji Naukowej i Technicznej nt. "Usługi – aplikacje – treści w gospodarce opartej na wiedzy", które odbywało się w Ustroniu.
- dr Aneta Drabek i mgr Beatą Myrcik uczestniczyły w organizowanym przez Wyższą Szkołę Umiejętności Społecznych w Poznaniu od 22-24 września 2003 kursie pt. "Zarządzanie czasopismami on-line w bibliotekach". Dr Drabek, oprócz udziału w szkoleniu, prowadziła, także w ramach tego kursu zajęcia nt. "Ocena prenumeraty czasopism w bibliotekach".
- 24 września 2003 dr Jolanta Szulc wzięła udział w IX Walnym Zgromadzeniu Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES, które odbyło się w Warszawie. Dr Szulc jest członkiem Zarządu Federacji FIDES.
- dr Jolanta Szulc brała udział w konferencji pt. "Użytkownik – języki informacyjno-wyszukiwawcze" organizowanej w dniach 14-16 października 2003 przez Bibliotekę

Narodową. Dr Szulc wygłosiła referat: "Użytkownik systemu biblioteczno-informacyjnego w społeczeństwie informacyjnym".

- 15 listopada 2003 dr Jolanta Szulc wzięła udział w sympozjum z okazji 20-lecia Biblioteki Parafialnej w Trzciance i wygłosiła referat nt. "Biblioteka Parafialna parafii pw. NMP i św. Bartłomieja w Piekarach Śląskich. Tradycja i współczesność".

4. Informacja naukowa.

Wiele czasu poświęcono badaniu wykorzystania aktualnie dostępnych elektronicznych źródeł informacji. W minionym roku użytkownicy mogli korzystać z dostępu do pełnych tekstów blisko 10 tys. tytułów elektronicznych czasopism, kilku zagranicznych serwisów testowych i 34 zagranicznych baz danych oraz 12 baz polskich rozpowszechnianych przez system InfoWare bądź w dostępie on-line.

Udzielane informacje:

A./ Informacja dotycząca lokalizacji poszukiwanych źródeł – zlokalizowano **3 303** pozycji bibliograficznych, w tym **1 353** czasopisma i **1 970** książek. W roku bieżącym dodatkowo tytuły czasopism sprawdzane są w bazach pełnotekstowych, w przypadku kiedy BUŚ ma dostęp do poszukiwanego czasopisma czytelnik od razu w Oddziale Informacji otrzymuje wydruk poszukiwanego artykułu.

B./ Informacje rzeczowe, bibliograficzne i biblioteczne są realizowane na bieżąco, ale bez specjalnej ich rejestracji.

C./ Kwerendy katalogowe: **146** zapytań z innych bibliotek dotyczyły naszych zbiorów.

D./ Kwerendy dotyczące szczegółowych poszukiwań literaturowych: **81**, analizy cytowań: **4** (kwerendy na zlecenie pracowników UŚ i innych instytucji naukowych [ŚAM, GIG]), sprawdzania wskaźnika Impact Factor: **17** kwerend.

E./ Korzystanie z elektronicznych źródeł informacji w Czytelni OIN wg wpisu do księgi odwiedzin osób korzystających z **5** stanowisk komputerowych:

2 900 użytkowników, w tym **111** pracowników naukowych UŚ, **2 612** studentów, **267** innych. Opłaty za wydruki z baz danych wyniosły **1 645,00** zł.

F./ Ankiety: **5**

Oddział Informacji Naukowej na bieżąco monitorował wykorzystanie baz danych oraz w porozumieniu z Oddziałem Czasopism kontrolował dostęp do elektronicznych czasopism. Statystyki wykorzystania ujęto poniżej w tabelach.

Wykorzystanie baz danych i serwisów on-line:

WYKAZ NAJCZĘŚCIEJ WYKORZYSTYWANYCH BAZ DANYCH

Baza	INFOWARE (CD-ROM) ilość logowań		ON-LINE		Razem ilość logowań
	BUŚ	UŚ	Ilość logowań	ilość przeszukań	
SCI (1991-2003)	1375	396	4655	32306	6426

SSCI (1992-2003)	133	202	-	-	335
AHCI (1974-2003)	39	20	-	-	59
JCR SE	200	207	-	-	407
JCR SSE	36	56	-	-	92
GeoBase	50	308	-	-	358
GeoRef	45	547	-	-	592
LISA	83	184	220	-	487
MLA	142	129	-	-	271
PsycINFO*	-	-	172	-	172
ISSN	748	269	-	-	1017
Ulrich's	468	154	-	-	622
Chemical Abstracts	-	-	974	-	974
Analytical Abstracts	419	37	-	-	456
PB	999	417	-	-	1416
BZCz	949	411	-	-	1360
EIFL/EBSCOhost	-	-	4540	8464	4540
CELEX	56	26	-	-	82
PCI	-	-	68	120	68
Historical Abstracts	34	43	-	-	77
Ustawodawca	132	45	-	-	177
Pozostałe CD (24)	1366	1054	-	-	2420
Razem	7274	4505	10629	40890	22408

* - Statystyka dotyczy tylko grudnia

Statystyka w dalszym ciągu wykazuje większe wykorzystanie baz danych w Czytelni Oddziału Informacji Naukowej niż w całym Uniwersytecie, co oznacza niedostateczne zaangażowanie bibliotek specjalistycznych w popularyzację baz. Znaczące wykorzystanie swoich baz tematycznych ma tylko Wydział Nauk o Ziemi.

Ze względu na bardzo małe wykorzystanie zrezygnowano z odnowienia prenumeraty kilku baz danych. Na rok 2004 skreślono następujące tytuły: Humanities Index, Philosophers Index, Periodical Contents Index, Index to Scientific and Technical Proceedings, Index to Social Sciences and Humanities Proceedings, Computer and Information Systems Abstracts, Conference Papers Index, PSYNDEX.

Środki finansowe, które pozostały po rezygnacji z baz danych zostały wykorzystane na przywrócenie prenumeraty największej światowej bazy danych z zakresu psychologii PsycINFO oraz przystąpienie do konsorcjum bazy BIOSIS – Biological Abstracts. Obydwie bazy funkcjonują już od grudnia 2003.

Wykorzystanie baz w systemie InfoWare znowu obniżyło się w stosunku do roku ubiegłego, natomiast wzrosło wykorzystanie baz on-line: Science Citation Index oraz baz serwisu EIFL/EBSCOhost. W tym ostatnim przypadku wykorzystanie jest dwukrotnie większe.

WYKORZYSTANIE CZASOPISM ELEKTRONICZNYCH

Serwis	Ilość logowań	Ilość przeszukań	PDF	HTML
Science Direct (Elsevier)	37321	-	39782	-
EIFL (EBSCOhost)	4540	8464	6575	4955
EBSCO EJS	-	49123	2188	-
OJPS (American Institute of Physics)	-	4964	5608	-
Oxford University Press	381	-	881	399
IngentaSelect + Ingenta.com	-	-	369	-
Razem	42242	62551	55403	5354

Podana tabela odzwierciedla wykorzystanie, niektórych serwisów czasopism elektronicznych w obrębie sieci Uniwersytetu Śląskiego w 2003 roku. W konsorcjum Kluwer Academic Publishing, którego UŚ jest członkiem od 2003, średnia tygodniowa liczba sesji wyniosła 42. W statystyce pominięto logowania do pojedynczych wydawców, do których dostęp został przez BUŚ zarejestrowany i do których dostęp jest możliwy z pominięciem serwisu EJS.

Statystyka logowań przez poszczególne jednostki Uniwersytetu Śląskiego do serwisów czasopism elektronicznych EBSCO oraz Science Direct – Elsevier od 1 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2003 r.

Jednostka UŚI	SERWIS	
	EBSCOhost/EIFL	Science Direct - Elsevier
Biblioteka Uniwersytecka ul. Bankowa 14	1934	7131
Wydział Filologiczny Katowice	53	-
Biblioteka Wydz. Fil. Katowice	2	-
Wydział Filologiczny Sosnowiec	10	306
Biblioteka Wydz. Fil. Sosnowiec	5	2
Wydz. Mat. Fiz. i Chem. ul. Bankowa 14	220	5575
Instytut Fizyki ul. Uniwersytecka 4	504	4008
Instytut Chemii ul. Szkolna 9	113	5758
Wydział Pedagogiki i Psychologii	119	13
Biblioteka Wydziału Pedagogiki i Psychologii	2	-
Wydział Prawa i Administracji	69	-
Biblioteka Wydz. Prawa i Administracji	13	-
Wydział Nauk Społecznych	50	-

Biblioteka Wydz. Nauk Społecznych	161	2
Wydział Nauk o Ziemi	234	4621
Biblioteka Wydz. Nauk o Ziemi	20	121
Wydział Techniki	153	4935
Wydział Teologiczny	3	-
Wydział Biologii i Ochrony Środowiska ul. Bankowa 9	174	1626
Wydział Biologii i Ochrony Środowiska ul. Jagiellońska 26	517	3043
Szkoła Zarządzania. Chorzów	1	-
Biblioteka Szkoły Zarządzania	9	-
Kolegium Języka Biznesu	6	-
Filia UŚI w Cieszynie	86	-
Domy Akademickie - Ligota	28	42
Domy Akademickie - Sosnowiec	54	138
Razem	4540	37321

Szczegółowa statystyka poszczególnych serwisów – w obszerniejszych załącznikach do sprawozdania, dostępnych w Oddziale Informacji Naukowej, (m. in. najczęściej wykorzystywane czasopisma).

Statystyka baz udostępnianych z serwera ICM:

INSPEC średnio na tydzień 24,2 logowań, w tym 81,4 przeszukiwania tygodniowo

Gmelin, Beilstein średnio 28 sesji na tydzień.

Słabe wykorzystanie elektronicznych źródeł informacji przez niektóre wydziały świadczy o niewystarczającym informowaniu pracowników naukowych przez biblioteki wydziałowe o zawartości i dostępności w/w źródeł w uczelni.

Nowe bazy danych, czasopisma elektroniczne, serwisy testowe

Od 1 stycznia 2003 przystąpiliśmy do konsorcjum czasopism elektronicznych wydawnictwa Kluwer Academic Publishers.

Przez cały rok udostępniano w sieci akademickiej UŚ oferowane nam lub pozyskane na prośbę pracowników naukowych testowe wersje baz danych i serwisów wydawnictw elektronicznych:

- Elektroniczne Bazy Danych PAP – od 8 stycznia do 8 kwietnia 2003,
- Bazy Entomology Abstracts i Zoological Records – od 9 stycznia do 8 lutego 2003,
- Kluwer e-Books: zbiór ponad 450 książek w wersji elektronicznej wydawanych przez Kluwer Academic Publishers – od 17 marca do 16 kwietnia 2003,
- Wydawnictwa CRC Press (Elsevier Engineering Information Inc.) – dostęp do pełnych tekstów ponad 500 podręczników z nauk ścisłych – od 17 marca do 16 kwietnia 2003,
- Cambridge Scientific Abstracts – oferta pełnotekstowego serwisu czasopism elektronicznych wydawnictwa SAGE z zakresu nauk społecznych oraz dostęp do bazy PsycINFO – od 5 maja do 3 czerwca 2003,
- Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur – testowanie wersji on-line tej bazy przed podjęciem decyzji o zmianie nośnika (zamiast CD-ROM) – od 20 maja do 18 czerwca 2003,
- Historical Abstracts – testowanie wersji on-line przez podjęciem decyzji o zmianie nośnika (zamiast CD-ROM) – od 2 czerwca do 23 czerwca 2003,
- Medical and Biological Engineering (wyd. IEE Publishing) – od 9 października do 31 października 2003,
- Journal of Cosmology and Astroparticle Physics – od 1 października do 31 grudnia 2003,
- Polska Fundacja Bibliotek Naukowych w ramach EIFL – dostęp do baz danych i książek elektronicznych wydawnictw KG Saur i Gale – od 10 grudnia 2003 do 29 lutego 2004.

Oddział Informacji Naukowej opracowuje dwie własne bazy danych: Bibliografię prac naukowych pracowników Uniwersytetu Śląskiego oraz „Polską Literaturę Humanistyczną”.

Bibliografia prac naukowych pracowników UŚ, moduł systemu PROLIB, na koniec 2003 roku zawierała **25 032** rekordy bibliograficzne i **2 723** hasła autorskie. W ciągu roku wprowadzono **5 576** nowych rekordów, z czego **1 753** to rekordy wprowadzone przez biblioteki specjalistyczne, a **3 823** przez pracowników Oddziału Informacji Naukowej. Autoryzowano **7 056** opisów. **Polska Literatura Humanistyczna (ARTON)** – bibliometryczna baza cytowań literatury humanistycznej. Zawartość bazy to **7 118** rekordów bibliograficznych oraz **118 738** opisów cytowań. W roku 2003 wprowadzono do bazy **1 082** rekordy bibliograficzne i **17 773** opisów cytowań, w tym **202** rekordy bibliograficzne i **2 471** opisów cytowań zostało wprowadzonych do bazy przez UŚ.

Statystyka szczegółowa wg członków konsorcjum ARTON:

Uczelnia	Artykuły główne	Cytowania
Uniw. Marii Curie-Skłodowskiej	294	4009
Uniw. Adama Mickiewicza	156	3984
Uniw. Mikołaja Kopernika	266	4793
Uniw. Wrocławski	136	2165
Uniw. Warszawski	18	351
Uniw. Śląski	202	2471
Uniw. Łódzki	0	0

Ze względu na funkcję administratora bazy upoważnione osoby wprowadzające z OIN dokonują korekty i autoryzacji rekordów. W roku 2003 przeprowadzono korektę **453** artykułów i **6 795** cytowań.

Wydawnictwa, wystawy, strona domowa (WWW) oraz inne materiały dokumentacyjne.

Wydawnictwa informacyjne:

- "Informator dla czytelników" – 3 aktualizowane wydania,
- "Wykaz czasopism i innych wydawnictw ciągłych prenumerowanych oraz otrzymanych drogą darów i wymiany w roku 2003 przez Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego, Bibliotekę Śląską i Bibliotekę Główną Akademii Ekonomicznej w Katowicach",
- "Elektroniczne źródła informacji" – 3 wydania poprawiane i uzupełniane,
- "Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego" – 2 informatory opracowane dla studentów I roku (I – katalogi i wypożyczalnia, II – czytelnie i informator adresowy) i powielone dla całej uczelni w ilości 8. 000 egz.,
- Przewodniki użytkownika – "Inspec, Medline, BIOSIS-Biological Abstracts. System OVID", "Cambridge Scientific Abstracts – PsycINFO, LISA",
- Ulotki informacyjne dot. nowości i krótkoterminowych okresów próbnych dostępu do baz danych i czasopism elektronicznych.

Wystawy:

- Nowe bazy danych,
- Książki na wakacje,
- Warto przeczytać – biografie twórców kultury, filozofów, polityków,
- Literatura niemiecka – wystawa Deutsche Lesesaal.

Serwis WWW

- Wprowadzono zmiany i uzupełnienia w **Informatorze dla użytkowników**,
- Stale aktualizowana jest **zbiorcza lista czasopism elektronicznych** – w roku 2003 było na niej ponad 7 900 tytułów,
- zapoczątkowano pracę nad aktualizacją i rozbudową strony "**Źródła internetowe**" ze zbiorem linków najbardziej odpowiadających profilowi uczelni,

- umieszczono na stronie domowej Biblioteki internetową wersję bazy **ARTON** w celu przetestowania i zaprezentowania środowisku naukowemu,
- przebudowano linki do bibliotek i adresów internetowych,
- rozpoczęto prace nad unowocześnieniem strony domowej BUŚ.

Katalogi, kartoteki, dokumentacja

- księgozbiór podręczny OIN – stale aktualizowany i uzupełniany,
- kartoteka wycinków prasowych "Glob" – uzupełniana i porządkowana w miarę napływu materiału; w roku sprawozdawczym wpłynęło ponad **950** wycinków, uporządkowano zaległy materiał – w sumie **2 280** pozycji,
- klasyfikacja kart dokumentacyjnych systemu SYNABA – **230** karty sklasyfikowano wg Polskiej Klasyfikacji Tematycznej,
- wysyłka kart katalogowych do Katalogów Centralnych Biblioteki Narodowej – wysłano po sprawdzeniu i osygnowaniu **2 477** karty katalogowe książek zagranicznych, z czego z BUŚ – **944**.

5. Dydaktyka.

Przysposobienie biblioteczne – zorganizowano szkolenia dla studentów pierwszego roku wszystkich kierunków. Szkoleniem zostało objętych **4 435** studentów, z czego w BUŚ – **697**. Zajęcia w BUŚ prowadziło 9 osób z Oddziałów: Opracowania, Udostępniania i Matematyczno-Chemicznego (w sumie 78 godzin zajęć). Oddział Informacji Naukowej opracował nowy informator dla studentów I roku w wersji drukowanej i elektronicznej.

-Ponad to w ciągu całego roku w BUŚ odbywały się praktyki zawodowe dla osób z bibliotek specjalistycznych, nowo przyjętych pracowników BUŚ, bibliotekarzy innych Bibliotek Katowic i regionu między innymi z Biblioteki Uniwersytetu Opolskiego, Biblioteki Śląskiej Akademii Medycznej, Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej oraz studentów Instytutu Bibliotekoznawstwa UŚ. Łącznie praktyki odbyło 25 osób.

-Szkolenia w korzystaniu z elektronicznych źródeł informacji – przeszkolono **9** grup studentów – 3 grupy z Wydziału Nauk o Ziemi, 2 grupy z Inst. Informacji Nauk. i Bibliotekoznawstwa, 2 grupy z Inst. Filologii Angielskiej, 2 grupy z Wydz. Biologii i Ochrony Środowiska.

- Szkolenia wewnątrz sieci UŚ. Odbywały się regularne indywidualne szkolenia i konsultacje dla bibliotekarzy opracowujących zbiory – zajęcia w 6 grupach dla 63 pracowników oraz osób współpracujących przy napełnianiu Bibliografii dorobku naukowego pracowników UŚ – 30 godzin szkoleń indywidualnych.

- Wycieczki – przyjęto **13** grup młodzieży szkolnej zwiedzających naszą bibliotekę (ponad 250 osób z terenu Katowic, Dąbrowy Górniczej i Myszkowa – szkoły średnie).

6. ZBIORY

Ogółem wprowadzono do zbiorów na podstawie 1725 dokumentów wpływu 13 558 wol. o wartości 536 574,21 zł. Na zakup książek fundusze pochodziły;

1. Budżetu Biblioteki Głównej 6740 wol. 379 997,47 zł
2. Instytut Chemii 57 wol. 7 293,55 zł
3. Instytut Matematyki 86 wol. 10 376,98 zł
4. Inne 4 wol. 1 452,- zł

W minionym roku nie udało się usprawnić zakupu, ponieważ jak dotąd w kraju nie wyłoniła się jeszcze sprawna sieć hurtowni książek i dostawców książek. Indywidualne penetrowanie księgarń, zdobywanie katalogów wydawniczych ciągle jeszcze zabiera wiele czasu. Jednocześnie dobór literatury odbywał się przez udział w targach, wystawach i promocjach książek zwłaszcza odnośnie wydawnictw rzadkich, okazjonalnych, regionalnych i niskonakładowych.

Pracownicy Oddziału Gromadzenia uczestniczyli między innymi w 48 Targach Książki w Warszawie, 7 Targach Książki w Krakowie, 10 Targach Książki Akademickiej „Atena” w Warszawie, 12 Targach Książki Historycznej w Warszawie.

Biblioteka korzystała z oferty księgarń internetowych takich jak: Poznańska Księgarnia Naukowa „Kapitałka”, „Merlin”, Główna Księgarnia Naukowa im. Bolesława Prusa w Warszawie, Księgarnia Naukowa „Resursa”..

Kilka firm wydawniczych dostarczało swoje publikacje do przeglądu w Bibliotece, były to:

- Firma Księgarska Wiesława Juszcza z Łodzi
- Agencja Wydawnicza a linea Jana Andrzeja Choroszego z Wrocławia
- Hurtownia Książek PHU Dik z Katowic
- Firma Usługowo-Handlowa „Domino” z Krakowa
- Firma „Alef” Alfred Szkołut z Krakowa
- Firma A.B.E. Filia w Gliwicach
- Firma P&W S.C. Halina Pełka i Mariusz Wysocki z Łodzi

Prowadzono stałą współpracę z przedstawicielami następujących wydawnictw :

Universitas, ABC, Zakamycze, Gnome, Wydawnictwo Literackie, Wydawnictwo WAM, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wydawnictwo Adam Marszałek, Wydawnictwo Poznańskie, Wydawnictwo Słowo/Obraz Terytoria, Księgarnia Akademicka, Oficyna Literacka Noir sur Blanc, Firma "Kubicz. Wydawnictwa importowane" z Wrocławia, Firma "Omega Press" z Nowego Sącza, Księgarnia „Nowela” z Poznania

Do najciekawszych nabytków zagranicznych należy zaliczyć realizację zakupu archiwów biograficznych na mikrofilmach wydawanych przez K.G.Saur. Do chwili obecnej zakupiono 11 archiwów na kwotę 60.376,58 zł. Biblioteka otrzymała w darze od wydawnictwa 2 czytniki do mikrofilmu.

Zakup uzgadniany jest z Komisją Zakupu zwoływaną przez Kierownika Oddziału Gromadzenia.

W dniach od 11-14 czerwca 2003 r. firma ABE - Marketing .Filia w Gliwicach zorganizowała przy współudziale Oddziału Gromadzenia wystawę książek zagranicznych z zakresu nauk ścisłych i nauk o ziemi. Z wystawy zakupiono z 10% rabatem 42 wol. na kwotę 19.354,00 zł. Droga wymiany wpłynęła do Biblioteki ogółem 2744 wol. na kwotę 111.782,60 zł z 258 instytucji. Wymiana krajowa zarejestrowała współpracę z 84 instytucjami.

Wymiana zagraniczna ze 174 instytucjami: wznowiono wymianę z Goteborgs Universitetsbibliotek, nawiązano współpracę z następującymi instytucjami : Universidad de Extremadura, Osterreichische Akademie der Wissenschaften, Ateneo Pontificio Regina Apostolorum. Ustała wymiana z następującymi instytucjami: The Royal Library, Copenhagen, Uppsala University Library, Thornton's of Oxford, Bibliotheque Nationale de France.

W 2003 r. roku wpłynęło z darów ogółem 2.360 wol. włączonych do księgozbioru i pozostawionych do selekcji. Z darowizn bieżącego roku oraz lat ubiegłych przekazano 1 373 wol. bibliotekom specjalistycznym Uniwersytetu Śląskiego oraz innym instytucjom.

Księgozbiór prof. J. Zielińskiego przekazany został w znacznej części Bibliotece Germanistycznej i Bibliotece Romanistycznej.

Do magazynu dubletów i druków zbędnych przekazano 336 wol. na kwotę 3.476, 00 zł. W 2003 r. otrzymano 27 list dubletów. Zamówiono 185 pozycji. Otrzymano 56 wol. na kwotę 1.500,00 zł.

Dublety i druki zbędne są w dalszym ciągu złożone w niewielkim magazynie w budynku przy ul. Bankowej 11, którego powierzchnia uniemożliwia przenoszenie książek z Oddziału Gromadzenia oraz prowadzenie racjonalnej gospodarki tym zasobem.

Instytucje, do których wysłano listę dubletów zamówiły 266 pozycji.

Czasopisma i bazy danych nabywano drogą prenumeraty, darów i wymiany, łącznie 968 tytułów czasopism bieżących i 46 tytułów baz danych na kwotę 2 585 441,- zł. W drodze przetargów wyłoniono na dostawy czasopism zagranicznych firmę EBSCO Information Services GmbH Oddział w Berlinie, a na czasopisma polskie „RUCH” S.A. Oddział Katowice.

Ponadto na podstawie umowy zawartej między Instytutem Matematyki PAN w Warszawie a Instytutem Matematyki Uniwersytetu Śląskiego otrzymujemy 8 tytułów wydawnictw ciągłych i czasopism ; wpłynęło 78 wol. na kwotę 1.717,32 zł

Stan zbiorów na 31.12.2003r wynosił:

Książki 314 925 wol.

Czasopisma 17 273 wol.

Zbiory specjalne 3 183 j.inw.

7. Opracowanie zbiorów.

W połowie roku nastąpiła zmiana na stanowisku kierownika działu opracowania zbiorów. Na emeryturę odeszła dr Anna Radziszewska, a obowiązki kierownika działu przejęła mgr Anna Śpiechowicz.

W 2003 roku kontynuowano współpracę z NUKAT.

Firma Max Elektronik autor i twórca systemu PROLIB zaproponowała do testowania moduł do kopiowania opisów bibliograficznych z NUKAT. Niestety kopiowanie za pomocą tego narzędzia nie sprawdziło się. System PROLIB generował wiele błędów w przejmowanych opisach. W ciągu całego roku trwało usuwanie usterek systemowych, także w innych modułach PROLIBa. Ponadto na bieżąco prowadzono prace związane z czyszczeniem i ujednolicaniem indeksów wyszukiwawczych w systemie PROLIB.

Zamknięto tradycyjny inwentarz dla księgozbioru prof. B. Suchodolskiego. Inwentaryzacja tego księgozbioru jest kontynuowana w systemie Prolib.

01. 04. 2003 przejęte zostały przez Oddział Opracowania zamknięte inwentarze i rejestry ubytków z Oddziału Zbiorów Chemiczno-Matematycznych.

01. 04. 2003 zostało przejęte przez oddz. Opracowania, opracowanie formalne i rzeczowe zbiorów matematyczno-chemicznych. Do tej pory opracowaniem tego typu dokumentów zajmował się Oddział Mat-Chem. Czasopisma i wydawnictwa nieregularne o tym profilu, w czasie kiedy bezpośrednio trafiały do Oddz. Zbiorów Chemiczno-Matematycznych, nie były inwentaryzowane i figurują jedynie w katalogu czytelnianym działu. Nie ma więc możliwości opracowania wydawnictw zgromadzonych na przestrzeni ostatnich 20 lat w systemie PROLIB bez wcześniejszego zinwentaryzowania.

W minionym roku uzupełniono 16.623 opisy bibliograficzne ze starego zasobu o hasła khw. Poza korektą opracowania bieżącego wpływu sprawdzono dodatkowo poprawność 3.600 opisów bibliograficznych z retrokonwersji.

Poza bieżącym wpływem na potrzeby udostępniania wprowadzono na zasób 6.204 wol.

W roku 2003 do wspólnej bazy systemu PROLIB Biblioteka Główna wprowadziła 7.387 rekordów bibliograficznych, co stanowi 43 % wszystkich opisów. Łącznie, od początku tworzenia bazy katalogowej Biblioteka Główna wprowadziła 44.341 opisów, co stanowi ponad 56 % wszystkich opisów.

Została zamknięta baza ISIS, w której był opracowywany księgozbiór Bogdana Suchodolskiego. Prace będą kontynuowane w systemie PROLIB. W związku z tym zaprzestano całkowicie drukowania i włączania kart do katalogów kartkowych.

Kontynuowano prace nad uzupełnianiem kartoteki dedykacji w księgozbiórze Bogdana Suchodolskiego.

Łącznie do wszystkich katalogów włączono 6.260 kart.

W ramach melioracji wycofano 10.917 kart z katalogu rzeczowego, co spowodowało zlikwidowanie 6 szaf katalogowych i umożliwiło reorganizację katalogu.

W katalogu Biblioteki odnotowano:

- 65.943 odwiedzin, udzielono 12.557 informacji na miejscu i 1.792 informacje telefoniczne.

Z uwagi na napełnianie bazy katalogowej wspólnie z bibliotekami specjalistycznymi przeprowadzono dwa cykle szkoleń z zasad opracowania księgozbioru w formacie MARC:

- w styczniu i lutym szkolenie dotyczyło zasad sporządzania opisu bibliograficznego w formacie MARC. Zajęcia były prowadzone w 4 grupach – łącznie 35 osób.

- w listopadzie szkolenie dotyczyło zasad wprowadzania danych do kartoteki haseł wzorcowych w katalogu NUKAT. Zajęcia były prowadzone w 2 grupach – łącznie 28 osób.

Bibliotekarzom bibliotek wydziałowych udzielano wielu konsultacji z zakresu opracowania formalnego i rzeczowego. Jednocześnie dla bibliotekarzy sieci zorganizowano spotkanie informacyjne dotyczące zasad opracowania w systemie PROLIB i czekających nas zmian w związku z możliwością kopiowania opisów w NUKAT.

Na koniec 2003 roku zbiory opracowane elektronicznie liczyły 60 339 rekordów.

8. Udostępnianie.

WYPOŻYCZALNIA MIEJSCOWA

Czytelnicy zamawiali książki drogą elektroniczną i tradycyjnie na rewersach. Zarejestrowano 5 008 nowych czytelników. Wypisało się z Biblioteki 5 251 czytelników (ze starej kartoteki czytelników-47 osób).

Stan czytelników Biblioteki Uniwersyteckiej według statusu czytelnika

Studenci Uniwersytetu Śląskiego.....	15 339
Studenci innych uczelni.....	751
Pracownicy	372
Pracownicy naukowci.....	759
Doktoranci Uniwersytetu Śląskiego.....	637
Doktoranci innych	23
Inni czytelnicy wypożyczający za kaucją	62
Oddziały BG do użytku służbowego.....	30
Emeryci UŚ.....	18
Pracownicy BG.....	77

Razem..... 18 068

Tradycyjna kartoteka-UPOMNIENIA..... 203

Ogółem 18 271

Statystyka czytelników-studentów z podziałem na wydziały i uczelnie

Studenci Uniwersytetu Śląskiego	Dzienni	Zaoczni	Ogółem
Wydział Biologii i Ochrony Środowiska	807	123	930
Wydział Filologiczny	2 570	369	2 939
Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii	1 744	188	1 923
Wydział Nauk o Ziemi	529	155	684
Wydział Nauk Społecznych	2 276	1 148	3 424
Wydział Pedagogiki i Psychologii	867	360	1 227
Wydział Prawa i Administracji	974	1 088	2 062
Wydział Radia i Telewizji	56	26	82
Wydział Informatyki (d.Techniki)	336	116	452

Wydział Teologii	262	15	277
Filia UŚI w Cieszynie	83	62	145
Filia UŚI w Rybniku	37	-	37
Filia UŚI w Jastrzębiu Zdroju	33	-	33
Kolegium Języka Biznesu	306	3	309
Kolegium Nauczycielskie	27	-	27
Międzynarodowa Szkoła Nauk Politycznych	77	-	77
Międzywydziałowe Indywidualne Studia Matematyczno-Przyrodnicze	62	-	62
Międzywydziałowe Indywidualne Studia Humanistyczne	126	-	126
Szkoła Zarządzania	384	130	514
Śląska Międzynarodowa Szkoła Handlowa			
RAZEM	11 566	3 773	15 339
Studenci innych uczelni			
Akademia Ekonomiczna	392	47	439
Akademia Muzyczna	1	-	1
Akademia Sztuk Pięknych	8	-	8
Akademia Wychowania Fizycznego	72	1	73
Nauczycielskie Kolegium Jęz.Obcych	23	-	23
Politechnika Śląska	155	9	164
Śląska Akademia Medyczna	43	-	43
Razem	694	57	751

W roku sprawozdawczym 2003 Wypożyczalnię Biblioteki Uniwersyteckiej odwiedziło 59 584 czytelników, którzy złożyli

80 803 zamówienia na książki –wypożyczono 64 883 wol. prolongowano 40454 wol. Ogółem wypożyczono 105 337 wol.

Do Wypożyczalni zwrócono 72 863 wol. wcześniej wypożyczonych książek. Ze względu na wcześniejsze wypożyczenie nie zrealizowano 12 523 zamówień. Czytelnicy nie odebrali 3 397 wol. wcześniej zamówionych książek.

Zestawienie zbiorcze Wypożyczalni za rok 2003

Miesiąc	Odwiedziny	Wypożyczenia	Prolongaty	Zwroty*	Niezrealizowane
Styczeń	5618	4756	5320	14679	1139
Luty	5488	6451	3472	14133	1693
Marzec	6289	7011	4795	13591	1356
Kwiecień	6268	5833	5599	13933	831
Maj	5377	4401	4081	13552	597
Czerwiec	4742	3070	2510	16760	537
Lipiec	2210	2152	1571	8091	212
Sierpień	1148	1552	1390	3283	134
Wrzesień	2208	2868	1697	6707	241
Październik	7405	12900	2280	11322	3469

Listopad	6629	7381	3638	15016	1379
Grudzień	6202	6508	4101	14659	935
OGÓŁEM	59 584	64 883	40 454	145 726	12 523

W roku sprawozdawczym 2003 Wypożyczalnia wysłała 653 upomnienia do czytelników, którzy nie zwrócili książek w wyznaczonym terminie. Czytelnicy zagubili 21 książek. W zamian za zagubione publikacje Wypożyczalnia przyjęła książki o łącznej wartości 342 zł oraz ekwiwalent pieniężny w wysokości 320 zł. Łączna wartość przekazanych książek i pieniędzy wynosi 622 zł. Za nieterminowy zwrot książek czytelnicy wpłacili 33 978,50 zł., za duplikaty kart bibliotecznych 705 zł., za uszkodzony pasek kodowy 2 zł.
Wpłacone kaucje to 8 700 zł. Ogółem do kasy Uniwersytetu odprowadzono 43 815,50 zł.

WYPOŻYCZALNIA MIĘDZYBIBLIOTECZNA

W roku sprawozdawczym 2003 Wypożyczalnia Międzybiblioteczna od czytelników indywidualnych (magistrantów, doktorantów i pracowników naukowych UŚ.) przyjęła 2 417 zamówień z czego zrealizowano 2 293 + 93 (realizacja zamówień z 2002 r.)= 2 386

	Do bibliotek Krajowych	Do bibliotek Zagranicznych	Razem
Wysłano zamówień	1470	947	2417
Zrealizowano	1424	869+93=962	2386
Nie zrealizowano	46	78	124

Z bibliotek krajowych i zagranicznych sprowadzono ogółem 2386 publikacji :

Sprowadzono	Z bibliotek Krajowych	Z bibliotek Zagranicznych	Razem
Druków zwartych	437	639	1076
Czasopism	30	-	30
Kserokopii	885	248	1133
Mikrofilmów	72	2	74
CD ROM	-	1	1
Artykułów w formie Plików	-	72	72
OGÓŁEM	1424	962	2386

Z bibliotek oraz instytucji krajowych i zagranicznych do Wypożyczalni Międzybibliotecznej wpłynęło 780 zamówień z czego zrealizowano 658, w tym 4 zagraniczne. Ogółem z Wypożyczalni międzybibliotecznej w roku sprawozdawczym korzystało 136 bibliotek i instytucji. Bibliotekom i instytucjom krajowym wypożyczono:
Druków zwartych.....327
Kserokopii.....250 =2392 strony

Czasopism.....1
Wysłano plików.....74 =860 stron
fax.....2 = 20 stron
Razem.....654

Bibliotekom zagranicznym:

Druków zwartych.....3 (Słowacja, Czechy)
Plik..... 1 (Niemcy)

Razem.....4

Ogółem zrealizowano 658 zamówień - 122 zamówienia pozostały bez realizacji.

Za usługi w Wypożyczalni Międzybibliotecznej od czytelników pobierano opłaty zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 14/2003. W 2003 r. pobrano 13 132 zł. natomiast z funduszy instytutowych i grantów odprowadzono 7 184 zł i 76,50 EUR.

Czytelnie.

BUŚ dysponuje 8 czytelniami. Rozproszenie zbiorów wpływa niekorzystnie na jego wykorzystanie. W roku sprawozdawczym 2003 Czytelnię Ogólną odwiedziło 9 226 czytelników w tym: studentów stacjonarnych 7 387, studentów zaocznych.803, pracowników naukowych.298, innych 738. Ogółem udostępniono 19 320 wol. w tym :z księgozbioru podręcznego Czytelni.10 414 wol. z magazynu. 6 151 wol. Ponadto w Czytelni Ogólnej 1 243 osoby korzystały ze stanowisk komputerowych. Stan księgozbioru Czytelni Ogólnej na 31.XII.2003 rok to 13 043 wol. Czytelnia czasopism dysponuje 18 miejscami i 4 stanowiskami komputerowymi. Czytelnię Czasopism odwiedziło 8 141 czytelników. 1 261 osób skorzystało, ze zbiorów elektronicznych. Z magazynu udostępniono 22 745 wol. Czasopism. Z Czytelni Zbiorów Specjalnych skorzystało 593 czytelników, w tym 94 pracowników naukowych, 409 studentów i 90 innych. Łącznie udostępniono 1 535 jednostek. Czytelnia dysponuje 9 miejscami i jednym stanowiskiem komputerowym. Czytelnie Matematyczną i Chemiczną odwiedziło 19 292 czytelników, w tym 2 839 pracowników naukowych na 71 miejscach i 8 stanowiskach komputerowych. Udostępniono ok. 19 292 jednostki z obu księgozbiorów.

9. Kontrola Zbiorów

Zgodnie z 10-letnim „Planem kontroli zbiorów” wykonano skontrum przewidziane na rok 2003 - blok numerów inwentarzowych od 105 001 – 150 000 wpisanych do inwentarza w latach 1972-1975. Poprzednia kontrola , w tym zakresie numerów była przeprowadzona w latach 1989 – 1994. Sporządzono protokół oraz wykaz dla 64 braków wartości 0,51 zł / nowych / uznając je za braki względne do następnego skontrum. W roku sprawozdawczym sporządzono poza planem kontrolę zbiorów chemicznych – od nr BCH-1 – BCH-6223, w tym braków względnych w bloku numerów inwentarzowych 1-60 000, książek wypożyczonych przez czytelników w latach 1986-1992 i niezwróconych z powodu wypadków losowych – 129 pozycji, blok nr inw. 1-200 000, oraz 292 poz. blok nr inw. 510 000 – 599 000; skryptów wypożyczonych w latach 1983-1992 z powodu wypadków losowych - 117 pozycji, książek wypożyczonych w latach 1986-1992 przez pracowników w Czytelni Chemicznej i Matematycznej – 35 pozycji. Była to pierwsza kontrola od czasu powstania Oddziału Zbiorów Chemiczno- Matematycznych w BUŚ.

Wszystkie kontrole przebiegały bardzo sprawnie i były przeprowadzone w okresie wakacji.

Biblioteki specjalistyczne wykonały kontrolę zbiorów zgodnie z planem na rok 2003. W 2001 roku kontrolę wykonało 5 bibliotek, 2002 - 8 bibliotek, 2003 roku 1 biblioteka specjalistyczna. Protokół zbiorczy obejmujący wyniki 10-letniego cyklu zbiorów z inwentarzy BUŚ zostanie sporządzony w 2007 roku. Poza planem kontrolę zbiorów wykonały biblioteki:

- Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych /czytelnia/ 3 175 wol.
- Biblioteka Wydziału Radia i TV /czytelnia/ 1 451 wol.
- Biblioteka Wydziału Nauk o Ziemi /czytelnia/ 3 344 wol.
- Czytelnia Neofilologiczna braków względnych / 14 wol.
- Biblioteka Fil. Wschodniosłowiańskiej /braków względnych/603 wol.
- Biblioteka Wydziału Pedagogiki i Psychologii /braków względnych/: 18 wol.

Selekcje swoich zbiorów wykonały biblioteki:

- Biblioteka Anglistyczna-66 wol., Biblioteka Wydziału Biologii-596 wol., Biblioteka Fil. Wschodniosłowiańskiej-121 wol., Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych- 181 wol., Biblioteka Polonistyczna -45 wol., Biblioteka Studium Języków Obcych-6 716 wol., Biblioteka Wydziału Radia i TV- 54 wol., Filia w Cieszynie -3 343 wol., Biblioteka Wydziału Prawa- 9 208 wol.

10. Komputeryzacja.

Wykaz ważniejszych zakupów w 2003 roku:

A. Sprzęt:

- Serwer SUN Fire V 480 (dla systemu bibliotecznego Prolib) – finansowane z środków BUŚ
- Rozbudowa serwera SUN Fire V 480 (dla systemu bibliotecznego Prolib) – finansowane prawie w całości z dotacji KBN na sieci LAN
- Stanowiska robocze PC stacjonarne i przenośne - 32 szt. – finansowane z środków BUŚ
- Komputery PC XEON – system InfoWare IRIS XP – 1 zestaw – finansowane z środków BUŚ
- Zasilacze awaryjne z kartami sieciowymi 2 zestawy – finansowane z środków BUŚ

B. Rozbudowy sprzętu zakupionego w latach poprzednich:

- Drobne rozbudowy stanowisk komputerowych i sieci na bazie elementów stanowiących części zamienne

C. Zakupy oprogramowania:

- Motor bazy danych Progress Workgroup - – finansowane DOT MEN
- Oprogramowanie Bibliografia WWW – finansowane DOT MEN
- Moduły „Wydawnictwa Elektroniczne” i „Wydawnictwa Kartograficzne” – elementy zintegrowanego systemu bibliotecznego „Prolib”
- Wspierające oprogramowanie systemowe i użytkowe, w tym systemy antywirusowe.

Do ważniejszych zadań wykonanych w 2003 roku należą:

Uruchomienie nowego serwera dla systemu bibliotecznego Prolib SUN Fire V480, rozbudowa serwera SUN FIRE V480, naprawy sprzętowe, reinstalacje oprogramowania i powtórne uruchomienie systemów obsługujących podstawowe systemy informatyczne biblioteki:

- InfoWare CD/HD
- Aplikacje graficzne Prolib (Gromadzenie, LKHW, CKHW)
- Serwer poczty Mercury
- Serwis WWW
- Aplikacje obsługi bazy Arton

W ciągu roku reinstalowano oprogramowanie systemowe i użytkowe po naprawach stacji roboczych oraz po awariach systemów operacyjnych 180 komputerów. Ponadto instalowano i reinstalowano około 30 stacji roboczych z bibliotek specjalistycznych.

W trakcie roku prowadzono intensywne prace nad poprawą funkcjonowania systemu PROLIB. W grudniu 2003 roku wystosowano oficjalne pismo do firmy Max Elektronik z listą braków i usterek systemowych.

11. Biblioteki specjalistyczne Uniwersytetu Śląskiego za rok 2003.

Sieć bibliotek specjalistycznych tworzyło: 8 bibliotek wydziałowych / WNS, Prawa, PiPS, RTV, NoZ, Biologii, Informatyki i N.o Mat. , Teologiczna /, 8 instytutowych / Polonistyczna, Fil.Wschodniosł.,Anglistyczna, Romanistyczna, Sławistyczna, Germanistyczna, Fizyki, Bibliologiczna /, 1 przy katedrze Filologii Klasycznej, 6 pozawydziałowych jednostek dydaktycznych /SJO, KJB, MSNP, Szkoła Zarządzania, Filia Cieszyn, Ośrodek Dydaktyczny w Rybniku /, 1 Czytelnia międzyinstytutowa na Wydz. Filologicznym.

Obsada personalna w poszczególnych bibliotekach nie uległa zmianie. Biblioteki zatrudniały 114 osób na 111,75 etatach. Ponad 50% zatrudnionych to osoby z wyższym wykształceniem bibliotekarskim.

Podstawowymi źródłami wpływów zbiorów było kupno, dary, wymiana. Z ogólnego wpływu do zbiorów włączono: 20 522 wol. druków zwartych / + 3080 wol. depozytu/, 4 184 wol. skryptów, 627 wol. czasopism polskich i zagranicznych / + 2786 wol. depozytu/, 326 wol. zbiorów specjalnych.

Ogółem kwota wydana na zakup książek to 665 803, 44 zł. Książki zagraniczne stanowiły średnio 42% nowych nabytków. W ramach prenumeraty /kupno, dary, wymiana / biblioteki otrzymały 1 808 tyt. czasopism krajowych i 614 tytułów obcojęzycznych.

14 bibliotek specjalistycznych opracowuje nowe nabytki elektronicznie w systemie Prolib. W systemie Prolib sukcesywnie opracowywano również zbiory z tzw. „starego zasobu”.

W innych systemach pracują Biblioteka Bibliologiczna, swoje zbiory opracowuje w systemie Sowa, i Biblioteka Teologiczna w systemie MAK.

W roku 2003 Biblioteka Szkoły Zarządzania rozpoczęła pracę w module PROLIBa „Udostępnianie”, oraz uruchomiła OPAC - komputerowe zamawianie książek.

W czytelnich bibliotek specjalistycznych skorzystało łącznie 11 335 czytelników spoza Uniwersytetu. Biblioteka Wydziału Prawa przeniosła się do nowego gmachu powiększając swoją powierzchnię o 530 m².

Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych uzupełniła wyposażenie Wypożyczalni o nowe meble. Do Biblioteki Wydziału Nauk o Ziemi dołączono zbiory Składnicy Map, która dotychczas działała na wydziale jako samodzielna jednostka. Zbiory Składnicy to 25 000 jedn. map i atlasów, które wymagają opracowania.

Biblioteki były dostępne dla czytelników od poniedziałku do soboty, a Biblioteka WNS i Polonistyczna również w niedzielę.

Podsumowanie.

Biblioteka Uniwersytecka nadal jest nie tylko głównym ośrodkiem rozpowszechniania informacji w znaczeniu organizowania dostępu do źródeł informacji, ale i miejscem, w którym poszukuje jej indywidualny czytelnik. Oznacza to, że poszukujący informacji nie wiedzą, że jest ona dostępna również poza czytelną biblioteki, lub też nie są dostatecznie przygotowani do korzystania z możliwości jakie zostały przez Bibliotekę Uniwersytecką stworzone. Stąd widoczna dysproporcja w wykorzystywaniu baz danych w Oddziale Informacji Naukowej w zestawieniu z całym Uniwersytetem. Zatem w planach działalności Biblioteki na najbliższe jeszcze lata należy uwzględnić różne metody szkolenia zarówno bibliotekarzy w bibliotekach specjalistycznych jak i nauczycieli akademickich w korzystaniu z dostępnych źródeł informacji i czasopism na nośnikach elektronicznych. Tym bardziej, że stopniowo ograniczany jest zakup wszelkich materiałów bibliotecznych w formie drukowanej na rzecz elektronicznej jako łatwiejszej w rozpowszechnianiu, i tańszej.

Nader poważnym problemem jest nadal sprawa możliwości kopiowania opisów z NUKAT.

W minionym roku w związku z planowaną zmianą na stanowisku dyrektora, uporządkowanych zostało wiele spraw natury organizacyjnej (odpłatność za wypożyczenia międzybiblioteczne, ochrona danych osobowych, odpowiedzialność bibliotekarzy za zbiory).

Tematem głównym roku 2003 były prace nad stworzeniem jak najlepszej koncepcji planowanej biblioteki Uniwersyteckiej. Wiele czasu poświęcono sprawie popularyzacji idei budowy zarówno w środowisku akademickim jak i poza nim.

Przygotowany został projekt wniosku do bazy Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w celu pozyskania środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Nie można też w sprawozdaniu pominąć zjawiska, niestety narastającego, jakim jest świadoma dewastacja zbiorów przez użytkowników. Mimo wielu możliwości kopiowania tekstów, nader często wrywane są z książek strony.

Niezadowolenie środowiska i problemy organizacyjne rodzi rozwiązanie rekompensat za pracę w soboty w postaci innego dnia wolnego, a nie zapłaty jak za godziny nadliczbowe.

STAN zbiorów w Bibliotekach Uniwersytetu Śląskiego w 2003 r.

LP.	BIBLIOTEKA	Druki zwarte w wol. 31.12.2003	Przybyło wol.		Wykreśl. wol. z inw.		Skrypty w wol. 31.12.2003	Czasopisma zinw. w wol. 31.12.2003	Zbiory * oprac. elektr.		Kwota wydana na zakup książek w 2003
			2003	2002	2003	2002			2003	Ogól.	
1.	Polonistyczna	98 883	2 022	1 656	350	18	11 292	7 243	2 030	7 522	35 413, 54
2.	Instytutu Filologii Wschodniosłow.	60 154	762	557	441	7	9 641	-	2 191	5 839	6 090, 05
3.	Anglistyczna	46 899	603	1 021	87	570	2 142	-	2 486	11 858	31 265, 33
4.	Romanistyczna	28 402	729	749	8	3	488	-	556	5 129	38 988, 14
5.	Slawistyczna	27 738	725	536	-	3	2 430	-	784	1 912	4 941, 90
6.	Instytutu Filologii Germańskiej	17 810	1 208	599	1	4	4 039	-	-	-	12 677, 32
7.	Bibliologiczna	7 376	316	110	-	-	3 365	-	-	-	17 391, 25
8.	Katedry Filol.Klasycznej	3 969	263	108	8	-	-	-	-	-	7 700, 00
	Wydział Filol. Razem:	291 231	6 628	5 336	895	605	33 397	7 243	8 047	32 260	154 467, 53
9.	Wydziału Nauk Społecznych	93 125	1 366	1 478	18	5 231	9 372	-	2 260	13 628	70 776, 56
10.	Wydziału Prawa	71 488	1 693	1 838	-	-	4 733	6 793	1 533	6 411	108 506, 00
11.	Wydziału Pedagog. i Psych.	65 064	1 058	1 176	42	131	11 795	4 351	5 926	11 935	38 770, 81
12.	Wydziału Nauk o Ziemi	34 697	611	521	-	-	11 489	310	799	3 317	47 776, 82
13.	Wydziału Inform. i Nauki o Mater.	25 677	610	654	7	6	8 023	-	634	2 887	31 509, 91
14.	Wydziału Biologii	22 977	251	358	-	-	13 087	12 101	2 140	2 140	14 276, 43
15.	Wydziału Radia i TV	10 216	215	267	59	43	2 917	-	-	27	16 471, 61
	Wydział Razem:	323 244	5 804	6 292	126	5 411	61 416	23 555	13 292	40 345	328 088, 14
16.	Filia w Cieszynie	64 186	2 260	1 565	2 560	5	34 184	5 109	2 562	5 014	71 348, 08
17.	Instytutu Fizyki	33 973	163	243	5	4	3 739	14 823	449	449	18 521, 80
18.	Studium Języków Obcych	5 162	211	210	1 381	56	5 952	216	-	-	13 205, 27
19.	Ośrodek Dydak. W Rybniku	5 105	4 473	-	5	-	235	-	-	-	22 975, 03
20.	Kolegium Języka Biznesu	3 699	289	304	-	-	610	-	-	277	13 886, 33
21.	Szkoła Zarządzania	2 402	694	578	-	-	599	-	931	2 914	43 311, 26
	Wydziały: Razem: OGÓLEM:	114 527	8 090	2 900	3 951	65	45 319	20 148	3 942	8 654	183 247, 77
	Biblioteka Uniwersytetu Śl.	287 155	9 281	8 396	1 128	1 004	27 770	17 273	9 048	60 339	379 997, 47
	RAZEM:	1 016 157	29 803	22 925	6 100	7 085	167 902	68 219	34 329	141 598	1 045 800, 91
**	Międzynarodowej Szkoły Nauk Pol.	depozyt 2 862	255	201	-	-	-	-	-	-	3 321, 90
**	Teologiczna	depozyt 106 695	2 435	2 632	-	-	5 450	17 937	-	-	75 812, 16
**	Biblioteka Niemiecka	depozyt 5 216	43	215	23	79	-	-	-	-	-
**	Biblioteka i Czyt. Brytyjska	depozyt 9 298	347	365	627	521	-	-	-	-	-

Sporządzono na podstawie rocznych sprawozdań Bibliotek specjalistycznych * - oznacza wydawnictwa zwarte, ciągłe, czas. w wol.

Udostępnianie zbiorów w Bibliotekach Uniwersytetu Śląskiego w 2003 r.

Lp.	BIBLIOTEKA	Ilość etat.	WYPOŻYCZALNIA				CZYTELNIE			SERWIS KOMPUTEROWY	
			Ilość zarej. czytelników		Ilość wypożycz. wol.		Ilość m-sc	Ilość odwiedzin		Stanowiska komputerowe	
			2003	2002	2003	2002		2003	2002	Bibliot.	Czytel.
1.	Polonistyczna	13	3 143	2 974	32 604	32 155	68	24 249	23 013	7	-
2.	Instytutu Filologii Wschodniosłow.	3	821	825	9 492	8 656	Zbiory udostępnia Międzyinstytutowa Czytelnia Neofilologiczna			3	-
3.	Anglistyczna	3	1 117	951	14 252	13 129				3	-
4.	Romanistyczna	3	992	1 016	5 275	4 606				3	-
5.	Słowistyczna	2, 5	844	860	4 923	4 339				3	-
6.	Instytutu Filologii Germańskiej	3	928	791	5 947	4 793				20	5 012
7.	Bibliologiczna	1	931	920	2 258	2 928	14	1 932	2 605	1	-
8.	Katedry Filologii Klasycznej	1	122	94	1 750	1 310	4	2 210	1 508	-	-
9.	Międzyinstytutowej Czytelni Neofilolog.	4	-	-	-	-	144	22 233	20 157	2	5
	Razem:	33,5	8 898	8 431	76 501	71 916	250	55 636	51 530	23	5
10.	Wydziału Nauk Społecznych	12	3 476	3 572	16 817	17 077	97	40 177	39 056	8	16
11.	Wydziału Pedagogiki i Psych.	7	4 743	4 410	44 953	45 909	60	18 776	15 740	4	6
12.	Wydziału Prawa	10	2 132	2 473	40 924	35 055	108	31 073	38 702	5	3
13.	Wydziału Nauk o Ziemi	6	1 626	1 590	29 498	36 361	23	14 757	15 609	5	-
14.	Wydziału Informat. i Nauki o Materiał.	6	961	1 401	7 210	7 997	20	3 287	3 472	4	2
15.	Wydziału Biologii	6	1 611	1 421	18 525	16 675	48	9 290	9 671	6	2
16.	Wydziału RTV	1,5	383	455	3 042	3 102	10	510	482	1	-
	Razem:	48,5	14 932	15 322	160 969	162 176	366	117 870	12 2 732	33	29
17.	Instytutu Fizyki	4	1 775	1 556	7 699	7 687	60	8 730	8 719	3	3
18.	Studium Prak.Nauki Języków Obcych	1	1 442	1 501	6 586	6 949	4	141	166	1	-
19.	Kolegium Języka Biznesu	1	55	53	521	573	12	6 869	8 104	1	-
20.	Szkoła Zarządzania	1	515	522	2 100	1 841	32	1 727	2 107	2	3
21.	Międzynarodowa Szkoła N. Polityczn.	1	172	182	4 680	5 692	19	4 566	5 208	1	1
22.	Teologiczna	7,25	1 172	786	8 593	5 983	40	4 436	3 006	11	10
23.	Ośrodka Dydaktycz. w Rybniku	1	368	-	1 198	-	16	1 387	-	1	5
24.	Filia w Cieszynie	13, 5	6 011	6 345	21 359	28 104	68	37 156	33 363	8	3
	Razem:	29,75	11 510	10 94 5	52 736	56 829	251	65 012	60 673	28	25
	RAZEM	111,75	35 340	34 698	290 206	290 921	867	238 518	234 935	84	59
25.	Biblioteka Uniwersytetu Śl. *	75, 5	20 412	20 713	146 671	142 991	185	44 244	49 699	104	65
	RAZEM	187,25	55 752	55 411	436 877	433 912	1052	282 762	284 634	188	124
	Biblioteka Brytyjska	3	1 258	1 391	32 567	32 266	11	1 017	1 135	2	2
	Biblioteka Niemiecka	2	747	761	8 767	8 366	9	3 075	3 430	1	1

Sporządzono na podst. rocznych sprawozdań Bibliotek specjalistycznych USL. * - łącznie z Biblioteką Niemiecką i Brytyjską